

Tullihallitus

Valvontaosasto/J.Vilkko p. 0403322791

21.4.2010

Oikeusministeriö

Viite: OM11/41/2009

Asia: Tullihallituksen lausunto ympäristö- ja alusjätedirektiivien voimaansaattamiseksi tehdystä työryhmän ehdotuksesta

Ympäristö- ja alusjätedirektiivien voimaansaattamiseksi laaditun OM:n työryhmän ehdotuksen johdosta Tullihallitus lausuu kunnioittaen seuraavaa:

Tullihallitus tukee ja kannattaa työryhmän mietinnön mukaisia lainsäädäntöehdotuksia siltä osin kuin asia kuuluu Tullin toimialaan.

Joihinkin ehdotuksen yksityiskohtiin Tullihallitus pyytää saada kiinnittää huomiota seuraavasti:

Työryhmä ehdottaa rikoslain (RL) 48 luvun 5 § 1 momenttia muutettavaksi siten, että siihen lisättäisiin uusi 3 kohta. Sen mukaan luonnonsuojelurikoksena rangaistaisiin muun muassa sitä, joka CITES –asetuksen (338/97) eräitä velvoitteita rikkoen tuo maahan tai vie maasta jonkin eräissä asetuksen liitteissä tarkoitetun kohteen. Mietinnön sivulla 46 todetaan, että vastaavat teot ovat nykyisin rangaistavia luonnonsuojelurikkomuksina ja että CITES –asetuksen vastaisten tekojen säättäminen rangaistavaksi luonnonsuojelurikoksena on perusteltua muun muassa tekojen moitittavuuden vuoksi. Mietinnön sivulla 33 todetaan lisäksi sanatarkasti näin: "Luonnonsuojelurikoksena rangaistavaa ei ole kuitenkaan CITES –asetuksen määräysten rikkomisen".

Tullihallitus toteaa, että mietinnössä esitetystä käsityksestä poiketen CITES -asetuksen rikkomistapauksia on jo nykyisen säännösten mukaisessa syyte- ja oikeuskäytännössä katsottu luonnonsuojelurikoksiksi. Mainitun pykälän 1 momentin 2 –kohdan on perustellusti jo nykyisellään voitu katsoa säättävän CITES -asetuksen vastaisen teon rangaistavaksi luonnonsuojelurikoksena. Teon kuvauksena säännöksessä nimittäin on, että joka (tahallisesti tai törkeästi huolimattomuudesta ..) *luonnonsuojelulain*....vastaisesti toimii säännöksessä tarkoitetulla tavalla. Koska *luonnonsuojelulain* 44 §:ssä viitataan nimenomaisesti CITES –asetuksen velvoitteisiin, on näiden velvoitteiden rikkomiset voitu vakavammissa tapauksissa katsoa luonnonsuojelurikoksiksi.

Tullihallitus toivookin, että laadittavan hallituksen esityksen perusteluihin otetaan maininta CITES –asetuksen rikkomistapausten edellä kuvatusta rikosnimikekäytännöstä.

Luonnonsuojelun kannalta vähäiset tapaukset on käsitelty luonnonsuojelurikkomuksina, koska niitä ei RL 48 luvun 5 § 4 momentin säännös huomioon ottaen pidetä luonnonsuojelurikoksina.

Koska CITES –asetuksen vastaisia tekoja on käsitelty luonnonsuojelurikoksina, on niihin voitu jo nykyisellään soveltaa myös oikeushenkilön rangaistusvastuuta koskevia säännöksiä (RL 48:9).

Mietinnön sivulla 34 todetaan, että ”CITES –asetuksen vastaiset teot olisi myös moitittavuudeltaan perusteltua säätää rangaistavaksi nykyistä ankarammin rikoslaissa”. Näiden tekojen rangaistavuuden ankaroittaminen on siis eräs mietinnössä lausuttu nimenomainen tavoite. Tältä osin jää kuitenkin hieman epäselväksi, onko ehdotuksen tarkoituksena siirtää kaikki CITES –asetuksen vastaiset teot luonnonsuojelurikkomuksen piiristä luonnonsuojelurikoksina rangaistaviksi. Tämä tarkoittaisi sitä, että luonnonsuojelun kannalta vähäisetkin tahallisesti tai törkeästi huolimattomuudesta tehdyt CITES –asetuksen vastaiset teot olisivat luonnonsuojelurikoksia, eivät enää luonnonsuojelurikkomuksia. Jos tämä on ehdotuksen tarkoitus, kuten siteerattu mietinnön sanamuoto näyttäisi osoittavan, tulisi samalla myös täsmentää, mikä merkitys CITES –asetuksen vastaisia tekoja käsiteltäessä on vähäisiä tekoja koskevalla RL 48 luvun 5 § 4 momentin säännöksellä. Sen mukaanhan, kuten edellä, ja myös mietinnössäkin (ainakin s. 32 ja 33), on todettu, luonnonsuojelun kannalta vähämerkityksistä tekoa ei pidetä luonnonsuojelurikoksena. Ilman kerrottua täsmennystä näyttäisi siis säännöksen ja mietinnössä esitetyn ankaroittamistavoitteen välille jäävän jonkin verran ristiriitaa.

Lopuksi Tullihallitus haluaa kiinnittää huomioita mietinnössä ehdotetun RL 48 luvun 5 §:n uuden 3 kohdan tekstiin: sen alkuosan tarkoittamassa teonkuvauksessa rangaistavuudelta edellytetään, että esimerkiksi maahan on tuotu liitteissä A ja B tarkoitettu kohde. Toisaalta myöhemmissä saman kohdan mukaisissa teonkuvauksissa liitteet olisivat vaihtoehtoisia; ’liitteissä A tai B tarkoitettu kohde’. Oikeusministeriö tarkistane, vastaavatko sanavalinnat kummassakin tapauksessa tarkoitustaan.

Tulliylitarkastaja

Petri Lounatmaa

Tulliylitarkastaja

Juha Vilkkö

TIEDOKSI